

Systematiskt arbetsmiljöarbete Jämtlands gymnasieförbund

Revisionsrapport
Oktober 2020

*Hanna Franck Larsson
Erika Brolin*

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
2.	Iakttagelser och bedömningar	00
3.	Revisionell bedömning	00

1

Inledning

Inledning

Bakgrund

Arbetsgivaren har huvudansvaret för arbetsmiljön i verksamheten. För att uppfylla ansvaret ska arbetsgivaren vidta de åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall. Vidare ska arbetsgivaren systematiskt planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sådant sätt som leder till att krav i lag och föreskrifter uppfylls. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2001:1) förtydligar vad systematiskt arbetsmiljöarbete innebär. Där anges bl.a. att det systematiska arbetsmiljöarbetet ska ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten och omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön.

Revisorerna i Jämtlands Gymnasieförbund ser det systematiska arbetsmiljöarbetet som ett riskutsatt område och har mot bakgrund av detta gett PwC i uppdrag att genomföra en granskning på området.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet är att på ett översiktligt sätt granska huruvida Jämtlands Gymnasieförbund säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt arbetsmiljöarbete.

Granskningen genomförs med utgångspunkt i nedanstående revisionsfrågor:

- Finns dokumenterade policys och rutiner som beskriver det systematiska arbetsmiljöarbetet?
- Finns en efterlevnad av ovanstående rutiner?
- Sker en årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet?

Revisionskriterier

Granskningen genomförs med utgångspunkt i nedanstående revisionskriterier:

- Arbetsmiljölagen (1997:1160)
- Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1)
- Arbetsmiljöverkets föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4)
- Interna styrande och stödjande dokument

Inledning

Avgränsning

Granskningen avgränsas till angivna revisionsfrågor.

- **Metod**

Intervjuer med följande funktioner:

- Förbundschef
- HR-chef
- Huvudskyddsombud

- Genomgång av relevanta dokument, såsom exempelvis arbetsmiljöpolicy och rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete.

2

lakttagelser och
bedömningar

Dokumenterade policys och rutiner

Revisionsfråga 1

Finns dokumenterade policys och rutiner som beskriver det systematiska arbetsmiljöarbetet?

Av Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete (2001:1) framgår bland annat att det ska finnas en arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållandena ska vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet ska förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Vidare ska det finnas rutiner som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska genomföras.

lakttagelser

Det finns en arbetsmiljöpolicy, fastställd av direktionen 2018-03-11, som bland annat tydliggör att direktionen har det yttersta arbetsgivaransvaret för arbetsmiljön och arbetsförhållandena inom förbundet. I policyn betonas bland annat att arbetsmiljöarbetet ska ingå som en naturlig del av arbetssättet inom förbundet, där alla deltar och tar ansvar för att förebygga ohälsa och skapa hälsofrämjande arbetsplatser.

Det finns dokumenterade rutiner som anger hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska bedrivas inom Jämtlands gymnasieförbund. Rutinerna är fastställda av förbundsdirektör 2019-05-22 (senast reviderade 2019-08-16) och omfattar bland annat skydds rond, riskbedömning, tillbud och olycksfall samt organisatorisk och social arbetsmiljö. I rutindokumentet framgår att utvärdering och revision av rutinerna för SAM ska göras årligen på förbundskommitténs decembermöte. Utvärderingen ska dokumenteras skriftligen enligt fastställda rutiner för årlig uppföljning av SAM.

Utöver ovanstående arbetsmiljöpolicy och rutiner för SAM har vi inom ramen för granskningen tagit del av följande dokument med bäring på det granskade området:

- Skydds rond instruktion och protokollsmall
- Checklista riskbedömning skydds rond
- Riskbedömning och handlingsplan mall
- Rutiner vid arbetstagares frånvaro på grund av sjukdom
- Samtalsstöd vid sjukfrånvaro
- Dokumentationsmall rehabilitering
- Årlig uppföljning SAM (rutindokument)
- Blankett för årlig uppföljning av SAM

Dokumenterade policys och rutiner, forts.

Dokumenterna framhålls finnas att tillgå på förbundets intranät, tillgängliga för samtliga medarbetare

Utöver ovanstående rutindokument mm noterar vi i förbundets internkontrollplan för år 2020 att en av processerna är *HR, systematiskt arbetsmiljöarbete*. Här har riskbilden *Att tillbud och arbetsskador uppstår inom ramen för utbildningsverksamheten* formulerats.

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som uppfylld.

Det finns en arbetsmiljöpolicy samt dokumenterade rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Vår bedömning är att förbundsgemensamma mallar skapar förutsättningar för en likvärdighet i arbetet mellan förbundets olika enheter och att dessa samtidigt möjliggör aggregering till övergripande förbunds nivå.

Efterlevnad av rutiner

Revisionsfråga 2

Finns en efterlevnad av ovanstående rutiner?

lakttagelser

Vid intervjuer beskrivs att ett aktivt arbete för att säkerställa ett systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) inom Jämtlands gymnasieförbund har bedrivits under framförallt de senaste två åren. Det uppges finnas skyddsombud på samtliga enheter.

I granskningen ges uttryck för att skyddsronder i huvudsak genomförs årligen, men att det funnits vissa undantag. Som exempel nämns att det på åtminstone en skola inte genomfördes någon skydds rond under 2019, men att sådan är planerad att genomföras i oktober 2020. Genomförda skyddsronder dokumenteras i förbundsgemensam protokollsmall. Vid intervjuer beskrivs en process för skyddsronder som överensstämmer med den dokumenterade rutinen vad gäller exempelvis upprättande och uppföljning av handlingsplan utifrån identifierade behov av åtgärder. Skyddsroundsprotokollen samlas in lokalt på skolenhetsnivå. Protokollen i sig tas inte till central nivå men däremot beskrivs samverkanskedjan fungera på avsett sätt genom att huvudskyddsombuden utgör en brygga mellan de olika organisationsnivåerna.

I den befintliga arbetsmiljöpolicyn framhålls att arbetstagare som tilldelats arbetsmiljöuppgifter ska ha kunskap om de föreskrifter som är tillämpliga samt tillräcklig kompetens och resurser i övrigt för att genomföra arbetet. Vid intervjuer framkommer att det vid granskningstillfället pågår ett arbete med att se över delegeringen av arbetsmiljöuppgifter för att säkerställa att dessa är tydliga och specifika. Det erbjuds också utbildningar riktad till både chefer och skyddsombud, i syfte att stärka kunskaperna på arbetsmiljöområdet.

Vid intervjuer framhålls att förbundskommitté (som fungerar som skyddskommitté för hela förbundet) samt områdeskommittéer sammanträder i enlighet med vad som framgår i fastställda rutindokument.

För tillbuds- och olycksfallsrapportering används ett digitalt stödsystem, KIA. Intervjuade ger uttryck för att man inom förbundet blir bättre och bättre på att rapportera även tillbud, som annars inte alltid upplevs som lika tydliga att rapportera som konkreta olycksfall. Administrativa funktioner på enhetsnivå registrerar de inkomna rapporteringarna och den lokala HR-funktionen erbjuder stöd i systemfrågor och användandet av KIA. Inkomna rapporteringar om tillbud och olycksfall uppges rapporteras till både områdes- och förbundskommitté.

Förbundet tillhandahåller företagshälsovård till personalen.

Efterlevnad av rutiner, forts.

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som delvis uppfylld.

Resultaten i vår översiktliga granskning indikerar att det i hög grad finns en efterlevnad till formulerade rutiner med vissa undantag. Det framkommer att skyddsronder inte har genomförts årligen i enlighet med de dokumenterade rutinerna vilket vi ser som en brist.

Genomförd granskning indikerar att det har funnits behov av att se över delegationer av arbetsmiljöuppgifter och att detta inte har fungerat tillfredsställande. Vi ser det som positivt att ett arbete pågår med att säkerställa en tydlighet i delegerade arbetsmiljöuppgifter och bedömer det som väsentligt att arbetet med genomgången färdigställs.

Årlig uppföljning

Revisionsfråga 3

Sker en årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet?

I enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter för systematiskt arbetsmiljöarbete ska arbetsgivaren varje år göra en uppföljning av SAM. Uppföljningen syftar till att undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs i enlighet med befintliga föreskrifter och ska dokumenteras skriftligt. Om det systematiska arbetsmiljöarbetet inte fungerat bra ska det förbättras.

lakttagelser

Det systematiska arbetsmiljöarbetet dokumenteras inte i något särskilt stödsystem. Dokumentationen sker i formulär/mallar upprättade i exempelvis word och excel.

Det finns en dokumenterad rutin (fastställd av förbundsdirektör 2019-08 16) som tydliggör den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Till detta finns även en mall som används vid genomförandet av uppföljningen. Vi kan konstatera att mallen harmoniserar med de områden som finns specificerade i rutindokumentet.

Vid intervjuer beskrivs att varje enhet, med stöd av ovanstående mall, gör en årlig uppföljning på lokal nivå. Dessa lokala uppföljningar aggregeras sedan till en förbundsövergripande sammanställning.

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av den förbundsövergripande årliga uppföljningen för år 2019. Vi noterar att förbundet identifierat i huvudsak två områden där behov av förbättring föreligger. Det gäller dels behovet av mer specifika fördelningar av arbetsmiljöuppgifter (vilket även fångats upp i förbundets internkontrollplan för 2020), dels kunskaper hos chefer och skyddsombud. Mot bakgrund av dessa identifierade områden genomförs utbildning riktade till chefer och skyddsombud i syfte att höja kunskapsnivån. Likaså har ett arbete som syftar till att skapa en ändamålsenlig uppgiftsfördelning påbörjats. Ett förslag uppges ha tagits fram som vid granskningstillfället är ute på remiss i respektive område.

Direktionen uppges ta del av den årliga uppföljningen och får därigenom rapportering om hur det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar i förbundet.

Årlig uppföljning

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som uppfylld.

Enheterna inom Jämtlands gymnasieförbund genomför en årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet på lokal nivå, som sedan aggregeras till förbunds nivå. Vår bedömning är att resultatet från den årliga uppföljningen 2019 har legat till grund för förbättring inom de områden som behov av detta har uppmärksammats.

3

Revisionell
bedömning

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Jämtlands gymnasieförbund har PwC genomfört en översiktlig granskning av huruvida förbundet har säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt arbetsmiljöarbete.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi bedömningen att Jämtlands gymnasieförbund i allt väsentligt har säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt arbetsmiljöarbete.

Bedömningen baserar vi på att det finns exempelvis fastställda dokumenterade rutiner och förbundsgemensamma mallar samt att dessa används i praktiken. Den översiktliga granskningen indikerar att arbetsmiljöområdet är en aktuell fråga inom förbundets verksamheter och det görs årligen dokumenterade uppföljningar av det systematiska arbetsmiljöarbetet, i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter på området. Vi ser positivt på det arbete med revidering av rutiner och dokument som skett inom området och vill lyfta vikten av att arbetet med följsamhet till nuvarande rutiner fortsätter.

Mot bakgrund av genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till Jämtlands gymnasieförbund:

- Säkerställ att det pågående arbetet kring delegering av arbetsmiljöuppgifter färdigställs.
- Säkerställ att utvärdering och revision av rutinerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet sker vid decembermötet i enlighet med nuvarande rutiner.

Bedömningar mot revisionsfrågor

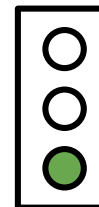
Revisionsfråga 1

Finns dokumenterade policys och rutiner som beskriver det systematiska arbetsmiljöarbetet?

Uppfylld

Vi bedömer revisionsfrågan som uppfylld.

Det finns en arbetsmiljöpolicy samt dokumenterade rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Vår bedömning är att förbundsgemensamma mallar skapar förutsättningar för en likvärdighet i arbetet mellan förbundets olika enheter och att dessa samtidigt möjliggör aggregering till övergripande förbunds nivå.

Revisionsfråga 2

Finns en efterlevnad av ovanstående rutiner?

Delvis uppfylld

Vi bedömer revisionsfrågan som delvis uppfylld.

Resultaten i vår översiktliga granskning indikerar att det i hög grad finns en efterlevnad till formulerade rutiner med vissa undantag. Det framkommer att skyddsronder inte har genomförts årligen i enlighet med de dokumenterade rutinerna vilket vi ser som en brist.

Genomförd granskning indikerar att det har funnits behov av att se över delegationer av arbetsmiljöuppgifter och att detta inte har fungerat tillfredsställande. Vi ser det som positivt att ett arbete pågår med att säkerställa en tydlighet i delegerade arbetsmiljöuppgifter och bedömer det som väsentligt att arbetet med genomgången färdigställs.

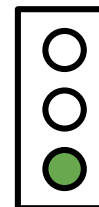
Revisionsfråga 3

Sker en årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet?

Uppfylld

Vi bedömer revisionsfrågan som uppfylld.

Enheterna inom Jämtlands gymnasieförbund genomför en årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet på lokal nivå, som sedan aggregeras till förbunds nivå. Vår bedömning är att resultatet från den årliga uppföljningen 2019 har legat till grund för förbättring inom de områden som behov av detta har uppmärksamats.

2020-10-13

Hanna Franck Larsson
Uppdragsledare och projektledare

[pwc.se](https://www.pwc.se)

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Jämtlands gymnasieförbund enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan daterad 2020-05-08. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.